

Î N C H E I E R E

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Dumitru Mardari
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”,

în cauza civilă la cererea depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Întreprinderii de Stat „Teatrul Republican Luceafărul” cu privire la încasarea penalităților de întârziere,

împotriva deciziei din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 28 iunie 2017 S.A. „Termoelectrica” a adresat cerere de chemare în judecată împotriva Î.S. „Teatrul Republican Luceafărul” solicitând încasarea penalităților de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în baza contractului nr. 3236 din 01 noiembrie 2005 de livrare a energiei termice în apă caldă, încheiat între S.A. „Termoelectrica” și Î.S. „Teatrul Republican Luceafărul”, ultimul și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru energia termică livrată de întreprinderea reclamantă. Nerespectarea de către pârât a obligațiilor contractuale a generat calcularea pentru perioada 01 noiembrie 2016 – 31 martie 2017 a sumei de 4005,71 de lei cu titlu de penalitate, calculul penalității fiind efectuat în corespundere cu pct.4.4 al contractului de livrare a energiei termice, care prevede expres că, dacă consumatorul va încălca termenele și condițiile de plată, acesta va achita o penalitatea din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere a plății pentru energia termică consumată începând cu prima zi după data-limită de achitare a facturii până la data efectuării plății.

A notat că întru soluționarea pe cale amiabilă a litigiului pârâtului i-a fost expediată somație cu nr.79/1844 la 20 mai 2017, cu acordarea unui termen de 5 zile pentru achitarea datoriei la serviciul prestat, însă ultimul nu a reacționat la somația respectivă.

Prin cererea de concretizare din 06 noiembrie 2017, reclamantul S.A. „Termoelectrica” și-a concretizat pretențiile înaintate împotriva Î.S. „Teatrul Republican Luceafărul” solicitând încasarea penalității pentru perioada 01 noiembrie 2016 – 31 august 2017 în sumă de 15549,79 de lei, precum și încasarea taxei de stat în mărime de 270 de lei.

La 20 iunie 2018 S.A. „Termoelectrica” și-a concretizat cerințele, solicitând încasarea de la Î.S. „Teatrul Republican Luceafărul” a penalității în sumă de 4005,71 de lei calculată pentru perioada 01 noiembrie 2016 – 31 martie 2017, a penalității în sumă de 11544,08 de lei perioada 01 aprilie 2017 – 31 august 2017, precum și încasarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 270 de lei.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2018 Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea înaintată de S.A. „Termoelectrica” a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de SA „Termoelectrica” și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că S.A. „Termoelectrica” (în procedura planului) a livrat Teatrului Republican „Luceafărul” energie termică, însă ultimul nu a achitat în termen acest serviciu, motiv din care, prin acțiunea în judecată, reclamantul pretinde încasarea penalităților în mărimea prevăzută de capitolul 4 din contract, prin care părțile au convenit asupra următoarelor condiții: „Furnizorul înaintează consumatorului conturile de plată pentru energia termică pentru luna calendaristică cu divizarea pe tipuri de consum și indicarea sumei pentru energia termică consumată. În cazul încălcării termenelor de plată, consumatorul achită o penalitate în mărimea prevăzută de legi vigoare. În cazul neachitării la timp a datoriei pentru energia termică consumată, furnizorul, în urma plății de la consumator achită, în primul rând, penalitatea și sumele datoriiilor cu termenul depășit”.

La fel, Colegiul civil a stabilit că Î.S. „Teatrul Republican Luceafărul” nu a achitat în termen energia termică livrată de SA „Termoelectrica”, însă necătând la aceasta, a considerat întemeiată soluția primei instanțe de respingere a acțiunii, pornind de la faptul că reclamantul a invocat ca temei de drept art. 619 Cod civil, adică o normă de drept generală, care prevede la alin. (1) că „Obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585, dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus”. Însă, conform art. 603 alin. (1) Cod civil, „debitorul poartă răspundere numai pentru dol (intenție) sau culpă (imprudență sau neglijență) dacă legea sau contractul nu prevede altfel sau dacă din conținutul sau natura raportului nu reiese altfel”.

Colegiul civil a concluzionat că ținând cont de faptul că Î.S. „Teatrul Republican Luceafărul” este finanțată din buget și nu are surse financiare proprii, acesteia nu-i pot fi calculate dobânzi de întârziere pentru neachitarea în termen a serviciilor (agent termic) prestate de S.A. „Termoelectrica”, prin urmare pretențiile înaintate de reclamant au fost considerate ca fiind nefondate.

La 14 august 2019 SA „Termoelectrica” a declarat recurs împotriva deciziei din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și a hotărârii din 14 decembrie 2018 Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care se va admite cererea de chemare în judecată înaintată (f.d. 146-149).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia Curții de Apel

Chișinău și hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, reiterând circumstanțele de fapt notate în cererea de chemare în judecată.

A menționat că atât instanța de apel cât și prima instanță au ajuns la o concluzie eronată respingând cererea de chemare în judecată înaintată, nu au cercetat sub toate aspectele cauza și nu au fost elucidate elementele justificative în sensul admiterii acesteia.

În susținerea recursului a invocat temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2) lit. b) și c) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art.434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice pentru cunoștință participanților la proces la 14 iunie 2019 (f.d. 142), fiind recepționată de către recurent la aceeași dată, astfel recursul declarat la 14 august 2019 de către SA „Termoelectrica”, se consideră a fi depuse în termenul prevăzut de lege.

La 17 septembrie 2019 în adresa intimatului a fost expediat copia recursului declarat, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Termoelectrica”, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Termoelectrica”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo

împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de SA „Termoelectrica” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și respectiv este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de SA „Termoelectrica”.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Dumitru Mardari

Victor Burduh